

LSS 30 år

PRIORITERADE ARBETSOMRÅDEN

LSS 30 år

Motivering

Den 1 januari 2024 är det 30 år sedan LSS-lagen trädde i kraft. Det kommer FUB uppmärksamma på olika sätt under hela året.

Payoff-undersökningen

Företaget Payoff har under 2023 genomfört en undersökning av de samhällsekonomiska konsekvenserna av att flertalet LSS-insatser har minskat i antal och omfattning sedan år 2010. Undersökningen har gjorts på uppdrag av Riksförbundet FUB. I januari 2024 kommer Payoff lämna sin rapport. I anslutning till publiceringen anordnas ett webinarium där Payoff presenterar resultatet av undersökningen.

Med anledning av rapporten planerar vi för en debattartikel i riksmidia samt i lokaltidningar (med anpassning till lokala förhållanden).

Webbinarier om LSS

Under 2024 anordnar riksförbundet flera webinarier om LSS med inbjudna forskare och andra experter inom området. Syftet med webinarierna är att belysa problemen med tillämpningen av LSS-lagen och utförandet av olika LSS-insatser. Målgrupp för webinarierna är primärt beslutsfattare på nationell- och kommunal nivå, professionella i LSS-verksamhet och förtroendevalda inom FUB. Webinarierna kan även vara av intresse för anhöriga till personer med IF.

Webbinarierna inleds av ett filmat inslag med en person med IF (ca 5 min) kopplat till temat.

Förslag på teman och forskare/expertter för FUB:s LSS-webbinarier:

1. **Resultatet av den samhällsekonomiska undersökningen av minskade LSS-insatser, som företaget Payoff genomför under 2023 på uppdrag av Riksförbundet FUB.** Föreläsare: Jonas Huldt och Claes Malmquist, Payoff, (vecka 6).
2. **Kommunernas lagtrots.** Föreläsare: Olle Lundin, professor i förvaltningsrätt, Uppsala universitet. Många kommuner ignorerar mer eller mindre avsiktligt gällande lagar och vidtar åtgärder, fattar beslut eller bedriver verksamhet i strid med gällande rätt. En liknande problematik med trotsiga kommuner existerar i princip inte i de övriga nordiska länderna. Olle Lundin har skrivit rapporten *"Maktutövning under lagarna? En ESO-rapport om trotsiga kommuner"*. [Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi \(2015:2\)](#).
3. **Den svenska rätts (o) säkerheten.** Föreläsare: Andreas Pettersson, lektor i juridik vid Södertörns högskola. [Se "Att kunna "leva som andra"? Kritiska funktionshinderrättsliga slutsatser utifrån HFD:s rättstillämpning avseende mål om personlig assistans enligt LSS \(2022\)](#). Andreas Pettersson har även skrivit artikeln *"Den svenska rätts (o) säkerheten"*, som är ett kapitel i antologin *"Bortom systemskiftet: Mest en ny gemenskap"*. [Se artikel i "Forskning om funktionshinder pågår", sid. 7](#). Se även intervju med Andreas Pettersson i Unik nr 4 2023, *"Domstolen följer inte LSS"*.

Alternativt: Föreläsare Sebastian Wejedal, lektor i processrätt, Göteborgs universitet. Angående situationer där obalansen mellan parterna blir så påtaglig att man inte kan prata om en rättvis rättegång om den enskilde tvingas föra sin egen talan. Behovet av ett juridiskt ombud är stort när det gäller LSS-mål. "Hela processen handlar om partens förmåga att tillgodose sina egna, grundläggande behov. Samtidigt förutsätts man kunna föra en rättegång själv", konstaterar Sebastian Wejedal. Se artikel: [Advokaten - Usla odds för den enskilde – ändring på gång?](#)

4. **Hur organisationens struktur påverkar kvaliteten i LSS-verksamhet.** Föreläsare: Petra Björne, Fil dr. i kognitionsvetenskap, FoU-koordinator, Malmö stad. Petra Björne har skrivit rapporten ["Att lära av det som fungerar – En studie av avvikelser från förväntad kvalitet"](#). Petra Björne har även skrivit rapporten ["Organisationens roll i stödet till personer med intellektuell funktionsnedsättning – Intervjuer med personal och chefer"](#).
5. **Active support – en metod för ökad delaktighet i gruppbostad.** Föreläsare: Jenny Aspling, doktorand Marie Cederschiöld högskola i Stockholm.
6. **Hur påverkas anhöriga (föräldrar och syskon) till barn med IF när familjen inte får det stöd man är i behov av?** Föreläsare: Mona Pihl/Maria Ahlqvist, möjliggörare/praktiker, Nationellt kompetenscentrum anhöriga, Nka.
7. **Dödsfall i onödan – Förväntad livslängd för personer med IF ur ett socialt och politiskt perspektiv.** Föreläsare: Matilda Svensson Chowdhury, universitetslektor, Malmö Universitet. [Angående hur stödet personer med IF får påverkar den förväntade livslängden.](#)

8. **Modell för att leda brukarnära arbete i funktionshinderverksamheter – om praktiktäna ledarskap.** Föreläsare: Per Arvidsson, forskare Malmö Universitet, och verksamhetsutvecklare i Malmö stad. I det praktiktäna ledarskapet är fokus på den enskilde som får insatser enligt LSS. Begreppet livskvalitet har en central betydelse. [Se artikel i "Forskning om funktionshinder pågår"](#).

LSS 30-år inslag i sociala medier

Löpande under år 2024 publiceras "spetsiga" inslag i sociala medier med olika teman, i första hand kopplat till temat för ett aktuellt webinarium eller enligt punkterna nedan. Inslagen ska innehålla FUB:s förslag till åtgärder (anges inom parentes):

- Kompetensbrist i LSS-verksamheter (förorda LSS-lyft, nationellt kompetenscentrum, föreskrifter om personalkompetens).
- Problemet med frånvarande chefer (förorda högst två verksamheter/chef).
- Bristande tillsyn av LSS-verksamhet (förorda en LSS-inspektion).
- Trenden med allt större gruppboheter (förorda tillståndsprövning även för kommuner).
- Otillräckligt med personal i LSS-boheter, vilket omöjliggör individuella aktiviteter.
- Centralisering av dagliga verksamheter (uppmärksamma systemet Kostnad Per Brukare, KPB, och "stordriftsfördelar").
- Blandade grupper i daglig verksamhet, ny grupp från socialpsykiatrin med psykisk ohälsa/ev. missbruksproblematik (uppmärksamma konsekvenserna av detta, ev. i samarbete med RSMH).
- Maktobalansen vid överklagande av LSS-beslut (förorda rättshjälp i LSS).
- Den framtida kompetensförsörjningen i LSS-verksamhet (förorda kvalitet för att locka personer att vilja jobba i LSS-verksamhet, uppmärksamma SKR:s uppmaning om effektivisering och välfärdsteknik).

Lyfta positiva exempel

En satsning görs på att lyfta exempel på välfungerande LSS-verksamheter i samarbete med FUB:s lokalföreningar. Ett positivt exempel är den dagliga verksamheten i Karlstad, som utvecklades i positiv riktning i samband med tv-programmet med konstnären Lars Lerin, hösten 2022.

Eventuellt lyfta positiva exempel i samarbete med nättidningen Heja Olika, som tidigare har utsett "Årets LSS-kommun", men som inte kommer att göra det 2024 pga. brist på bra kommuner.

LSS 30 år-kit med förslag på lokala aktiviteter

Som stöd för FUB:s lokalföreningar tas ett material fram med förslag på lokala aktiviteter, som föreningarna kan anordna för att uppmärksamma LSS 30 år. Kitlet kan exempelvis innehålla förslag till lokala debattartiklar, aktioner, frågor som lokalföreningen kan undersöka i kommunen samt innehåll i träffar med lokala politiker och ansvariga tjänstemän.

Forum FUB med tema LSS 30 år

I anslutning till riksstämman och förbundsstämman den 30 maj – 2 juni, anordnas Forum FUB med tema LSS 30 år.

Intradagarna 2024

Konferensen Intradagarna anordnas den 23 - 24 september 2024 i samarbete med Stiftelsen Sävstaholm. Temat för Intradagarna är LSS 30 år.

Seminarium i riksdagen

FUB planerar för ett seminarium i riksdagen för att uppmärksamma LSS 30 år, om möjligt tillsammans med riksdagens funktionsrättsnätverk och eventuellt andra intresseorganisationer.

Riksförbundet FUB:

- Anordnar flera webinarier med forskare/expertter med syfte att uppmärksamma LSS 30 år och belysa problemen med tillämpningen av LSS-lagen och utförandet av olika LSS-insatser.
- Publicerar löpande under år 2024 ”spetsiga” inlägg i sociala medier med olika teman varje månad, i första hand kopplat till temat för månadens webinarium.
- Lyfter positiva exempel på välfungerande LSS-verksamheter i samarbete med FUB:s lokalföreningar.
- Tar fram ett LSS 30 år-kit med förslag på aktiviteter som lokalföreningarna kan anordna.
- Planerar för tema LSS 30 år på Forum FUB i anslutning till riksstämman och förbundsstämman den 30 maj–2 juni.
- Anordnar konferensen Intradagarna den 23–24 september. Konferensen anordnas i samarbete med Stiftelsen Sävstaholm. Temat för årets Intradagar är LSS 30 år.
- Planerar ett seminarium i riksdagen, om möjligt på internationella funktionshinderdagen den 3 december.